

UNIVERSITY "St. CYRIL AND METHODIUS"
FACULTY OF DRAMATIC ARTS - SKOPJE
ФАКУЛТЕТ ЗА ДРАМСКИ УМЕТНОСТИ - СКОПЈЕ

1000 Скопје, п.фак 134; Ругер Бошковиќ б.б. Р. Македонија; тел: +389 2 306 11 88; факс: +389 2 306 12 56; е-маил: fdu@ukim.edu.mk
1000 Skopje, p.fah 134; Rugjer Boskovic b.b. Republic of Macedonia; tel: +389 2 306 11 88; fax: +389 2 306 12 56; e-mail: fdu@ukim.edu.mk

Основна литература која студентите ќе ја користат за полагање на испитите во учебната 2012/2013 година

III и IV семестар	
Предметна програма	Задолжителна литература
АКТЕРСКА ИГРА 3 и 4	[1] К. С. Станиславски, ЕТИКА, Алтера, Београд, 1990
	[2] Питер Брук, НЕ ПОСТОЈАТ ТАЈНИ, Лицеум, Скопје, 1999
	[3] Hugo Klajn, OSNOVNI PROBLEMI REŽIJE, Univerzitet umetnosti u Beogradu, 1979
	[4] Richard Boleslavsky, ACTING - THE FIRST SIX LESSONS, Theatre Arts Books, New York, 1999
	[5] Ли Страсберг, СОН ОД СТРАСТ, Лицеум, Скопје, 2001
	[6] Larry Silverberg, The SANFORD MEISNER Approach, Workbook Four - Playing The Part, Smith and Kraus, 2000
	[7] Бертолт Брехт, ДИЈАЛЕКТИКА У ТЕАТРУ, Нолит, Београд, 1979
	[8] Миџел Павловски, ЧИСТА ИГРА. Ми-Ан, Скопје, 1998

V и VI семестар	
Предметна програма	Задолжителна литература
АКТЕРСКА ИГРА 5 и 6	[1] К. С. Станиславски, ЕТИКА, Алтера, Београд, 1990
	[2] Питер Брук, НЕ ПОСТОЈАТ ТАЈНИ, Лицеум, Скопје, 1999
	[3] Hugo Klajn, OSNOVNI PROBLEMI REŽIJE, Univerzitet umetnosti u Beogradu, 1979
	[4] Richard Boleslavsky, ACTING - THE FIRST SIX LESSONS, Theatre Arts Books, New York, 1999
	[5] Ли Страсберг, СОН ОД СТРАСТ, Лицеум, Скопје, 2001
	[6] Larry Silverberg, The SANFORD MEISNER Approach, Workbook Four - Playing The Part, Smith and Kraus, 2000
	[7] Хесиод, ТЕОГОНИЈА, Сигмапрес, Скопје 2001
	[8] David Mamet, TRUE AND FALSE, Heresy and Common Sense for the Actor, USA, 1997

VII и VIII семестар	
Предметна програма	Задолжителна литература
АКТЕРСКА ИГРА 7 и 8	[1] К. С. Станиславски, СИСТЕМ, Партизанска книга, Љубљана, 1982

	[2] Питер Брук, ПРАЗАН ПРОСТОР, Лапис, Београд, 1995
	[3] V. E. Mejerholjd, O POZORIŠTU, Nolit, Beograd, 1976
	[4] Тодорка Кондова, АКТЕРСКО МАЈСТОРСТВО, Студентски збор, Скопје, 1983
	[5] Keith Johnstone, IMPROVISATION AND THE THEATRE, Methuen, London, 1987
	[6] Михаил Чехов, ОБ ИСКУССТВЕ АКТЕРА, Искусство, Москва, 1986
	[7] Barba, Savarese, THE SECRET ART OF THE PERFORMER - A Dictionary of Theatre Anthropology, Routledge, New York или Барба, Саварезе, ТАЈНА УМЕТНОСТ ГЛУМЦА - Rečnik pozorišne antropologije, ФДУ Београд, 1996
	[8] Augusto Boal, GAMES FOR ACTORS AND NON-ACTORS, Routledge, Taylor & Francis Group, London and New York, 2005

V и VI семестар	
Предметна програма	Задолжителна литература
ДРАМАТУРГИЈА 5, 6	[1] ЛешиК, Зденко. <i>Теорија драме 1</i> . Сарајево: Свјетлост, 1977
	[2] ПантиК, Мирослав. <i>Поетика хуманизма и ренесансе</i> . Београд, 1963
	[3] ХристиК, Јован. <i>Теорија драме - ренесанса и класицизам</i> . Универзитет уметности у Београду, 1976
	[4] КлаиК, Драган. <i>Позориште и драме средњег века</i> . Књижевна заједница Новог Сада, 1988
	[5] Фергасон, Френсис. <i>Суштина позоришта</i> . Београд: Нолит, 1970

V и VI семестар	
Предметна програма	Задолжителна литература
ТЕАТАРСКА РЕЖИЈА 5 и 6	[1] Дз.И.Стајен, ЕЛЕМЕНТИ ДРАМЕ, Уметничка академија у Београду, 1970; -Ан
	[2] Иберсфелд, ЧИТАЊЕ ПОЗОРИШТА, Вук КараџиК-Београд, 1982

VII и VIII семестар	
Предметна програма	Задолжителна литература
ТЕАТАРСКА РЕЖИЈА 7 и 8	[1] Don Taylor, DIRECTING PLAYS, A & C Black (Publishers) Limited, London, 1996
	[2] Бора ДрашковиК, ПРОМЕНА, Свјетлост, Сарајево, 1975
	[3] Георгиј Товстоногов, ОГЛЕДАЛО СЦЕНЕ, Универзитет Уметности, Београд

V и VI семестар	
Предметна програма	Задолжителна литература
ПРОДУКЦИЈА 5 и 6	[1] Дунѓеровиќ Александар, <i>Менаџмент у позоришту</i> , Музеј позоришне уметности Србије, Београд, 1993
	[2] Лукиќ Дарко, <i>Продукција и маркетинг сценских уметности</i>
	[3] Маричиќ Никола, <i>Профили радија</i> , РТС, Београд 1996

V и VI семестар	
Предметна програма	Задолжителна литература
ФИЛМСКА И ТВ РЕЖИЈА 5 и 6	[1] Жежи Плажевски - Језик филма
	[2] Марсел Мартен - Филмски Језик
	[3] А. Николиќ - Основи филмске режије
	[4] Е. М. Голдовски - Синтакса и поетика филма
	[5] Д. Ериџон - Граматика филмског језика

I и II семестар	
Предметна програма	Задолжителна литература
ФИЛМСКО И ТВ СНИМАЊЕ 1 и 2	[1] Апостол Трпески: Филмска и ТВ камера 1 - основи на снимателската техника, Скопје 2000.
	[2] Апостол Трпески: Филмска и ТВ камера 2 - за светлото, осветлувањето и бојата, Скопје 2006.
	[3] Морис Беси: Трикови на филмот, Загреб
	[4] Миодраг Медиговиќ: Дигитален филм, Белград
	[5] Даниел Ериџон: Граматика на филмскиот јазик, Белград
	[6] Лексикон филмских и телевизиских појмова, том I и II

I и II семестар	
Предметна програма	Задолжителна литература
ОСНОВИ НА ФИЛМСКАТА МОНТАЖА	[1] Бабац, М., Језик монтаже покретних слика
	[2] Reisz, K. Millar, G., <i>The Technique of Film Editing</i> , Focal Press, 1987, London and Boston
	[3] Ериџон, Д., Граматика филмског језика
	[4] Андрија, Д., Гладак рез
	[5] Миодраг, М., Дигитални филм
	[6] Том, Р. Техника на снимање на звук
	[7] Базен, А., Што е филм

V и VI семестар	
Предметна програма	Задолжителна литература
АКТЕРСКА ИГРА ПРЕД КАМЕРА	[1] ACTION! (Acting for film and Television), Robert

5 и 6	Benedetti
	[2] Film and Television Acting, Jan Bernard
	[3] Acting for the camera, Tony Barr

V и VI семестар	
Предметна програма	Задолжителна литература
ДИГИТАЛНА ПОСТПРОДУКЦИЈА 5 и 6	[1] Миодраг, М., <i>Дигитални филм</i> , Институт за позориште, филм, радио и телевизију, Факултета за драмских уметности, 1999, Београд
	[2] Adobe Systems Incorporated, <i>Adobe After Effects: Uionica u knjizi</i> , CET Computer Equipment and Trade, 2004. Beograd
	[3] Kelly L. Murdock - 3ds Max 2011 Bible - Wiley Publishing, Inc, 2010, Indianapolis
	[4] Компилација од содржини и преводи за анимација и compositing.

III и IV семестар	
Предметна програма	Задолжителна литература
ФИЛМСКА ТВ И РАДИО ИГРА 1 и 2	[1] Радош Новаковић: "Историја филма"
	[2] Владимир Петрић "Осма сила" - РТВ Белград 1971
	[3] Анђело Д'Алесандро: "Телевизиски сценарио" - Умет.Акад.Белград 1970
	[4] Вера Пинтарић: "Телевизија данас" - Галерија Загреб 1972
	[5] Руѓер Фанелли: "ТВ камере у етар" - Епоха 1962
	[6] Fric Barnou: "Handbook of Radio Production" - Little Company, Boston 1969
	[7] Јосип Кулунџић: "Фрагменти о театру"

I и II семестар	
Предметна програма	Задолжителна литература
ФИЛМСКО И ТВ СЦЕНАРИО 1 и 2	[1] Елијард, Т. Како да се напише и да се Продаде Филмско Сценарио
	[2] Филмска енциклопедија, 1 А –К. Загреб 1986
	[3] Шион, Мишел. Написати сценарио. (БЕОГРАД: ИРО Научна книга / Институт за филм, 1989)
	[4] Херман Ј. Сценарио за филм и ТВ, Белград 1976
	[5] Филмски Сценарио у Теорији и Пракси 1,2 Београд, 1983
	[6] The Screenwriter's bible – A complete guide to writing, formatting, and selling your script - David Trottier – 2005

VII и VIII семестар	
Предметна програма	Задолжителна литература
ФИЛМСКО И ТВ СЦЕНАРИО 7 и 8	[1] Writing A screenplay – Pocket essentials film – John Costello- 2002
	[2] William Miler, Screenwriting for Narrative Film and Television, London 1980
	[3] Lew Hunter' s Screenwriting 434, New York 1993 Raymond G Frensham, Screenwriting
	[4] Жан Митри, Естетика и Психологија Филма 1, 2 Београд 1966
	[5] Siegfried Kracauer, Theory of Film, New York Oxsford University Press, 1965
	[6] Hrvoje Turkovic, Razumevanje Filma, Zagreb, 1988

VII и VIII семестар	
Предметна програма	Задолжителна литература
ИСТОРИЈА НА ФИЛМОТ 1 и 2	[1] Улрих Грегор-Ено Паталас: Историја филмске уметности 1-2, Институт за филм, Белград, 1977
	[2] Жорж Садул: ПОВИЈЕСТ ФИЛМСКЕ УМЈЕТНОСТИ, Загреб, 1962.
	[3] Ернест Линдгрен: УМЕТНОСТ ФИЛМА, Матица српска, Нови Сад, 1966.

V и VI семестар	
Предметна програма	Задолжителна литература
ИСТОРИЈА НА ФИЛМОТ 3 и 4	[1] Улрих Грегор-Ено Паталас: Историја филмске уметности 1-2, Институт за филм, Белград, 1977

I и II семестар	
Предметна програма	Задолжителна литература
ИСТОРИЈА НА СВЕТСКА ДРАМА И ТЕАТАР 1 и 2	[1] Аристотел: <i>За поетиката</i> . Скопје, Култура, 1990.
	[2] S.D'Amiko: <i>Повијест драмског театра</i> . Загреб, Накладни завод Хрватске, 1972.
	[3] С. Molinari: <i>Istorija pozorista</i> . Vuk Karadzic, Beograd, 1972.
	[4] R.Harvud: <i>Istorija pozorišta</i> . Ceo svet je pozornica. Beograd, Klio, 1998.

III и IV семестар	
Предметна програма	Задолжителна литература
ИСТОРИЈА НА СВЕТСКА ДРАМА И ТЕАТАР 3 и 4	[1] Р.Харвуд: <i>Историја позоришта</i> . Цео свет је позорица. Београд, Клио, 1998.
	[2] S.D'Amiko: <i>Повијест драмског театра</i> . Загреб, Накладни завод Хрватске, 1972.
	[3] С. Molinari: <i>Istorija pozorista</i> . Vuk Karadzic, Beograd,

	1972.
--	-------

III и IV семестар	
Предметна програма	Задолжителна литература
ИСТОРИЈА НА УМЕТНОСТА 3 и 4	[1] Гомбрих, Ернст, (2003) <i>Уметноста и нејзината историја</i> . Скопје: Табернакул.
	[2] * (1998) <i>Opšta istorija umetnosti</i> . Beograd: Alfa-Narodna knjiga-Zebra.
	[3] Wölfflin, Heinrich (1969) <i>Klasična umjetnost. Uvod u talijansku renesansu</i> . Zagreb: Matica hrvatska.

III и IV семестар	
Предметна програма	Задолжителна литература
МАКЕДОНСКА ДРАМА И ТЕАТАР 1 и 2	[1] Лужина, Јелена (1996) <i>Македонската битова драма</i> , Скопје: Култура
	[2] Интерна читанка (reader), компилирана од теориските (проблемски) драматолошки текстови

III и IV семестар	
Предметна програма	Задолжителна литература
МАКЕДОНСКА ДРАМА И ТЕАТАР 3 и 4	[1] Лужина, Јелена (1996) <i>Македонската битова драма</i> , Скопје: Култура
	[2] Интерна читанка (reader), компилирана од теориските (проблемски) драматолошки текстови
	[3] интерна читанка (reader), компилирана од теориските (проблемски) текстови за глума од странски автори

III и IV семестар	
Предметна програма	Задолжителна литература
МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК СО ПРАВОГОВОР 1 и 2	[1] Џ, Серл, Говорни Чинови, Београд 1991.
	[2] Б. Вулетиќ, Јазични знак, говорни знак, пјеснички знак, Осијек 1988
	[3] К. Прањиќ, Јазик и књижевно дјело, Београд 1985
	[4] Ф. де Сосир, Општа лингвистика, Београд 1989

III и IV семестар	
Предметна програма	Задолжителна литература
ОСНОВИ НА ДИГИТАЛНА ПОСТПРОДУКЦИЈА 1 и 2	[1] Миодраг, М., <i>Дигитални филм</i> , Институт за позориште, филм, радио и телевизију, Факултета за драмских уметности, 1999, Београд
	[2] Adobe Systems Incorporated, <i>Adobe After Effects: Uionica u knjizi</i> , CET Computer

	Equipment and Trade, 2004. Beograd
--	------------------------------------

I и II семестар	
Предметна програма	Задолжителна литература
ОСНОВИ НА ДРАМАТУРГИЈА 1 и 2	[1] Аристотел. За поетиката.
	[2] Хорацие. "Писмо на Пизоните", Писма. Београд: СКЗ, 1972
	[3] Лешиќ, Зденко. <i>Теорија драме 1</i> . Сарајево: Свјетлост, 1977
	[4] Клаиќ, Драган. <i>Позориште и драме средњег века</i> . Књижевна заједница Новог Сада, 1988
	[5] Пантиќ, Мирослав. <i>Поетика хуманизма и ренесансе</i> . Београд, 1963
	[6] Христиќ, Јован. <i>Теорија драме - ренесанса и класицизам</i> . Универзитет уметности у Београду, 1976

I и II семестар	
Предметна програма	Задолжителна литература
ОСНОВИ НА ФИЛМСКА И ТВ МОНТАЖА 1 и 2	[1] Основи филмске режије (кадар и монтажа) - КуљеШћв
	[2] Језик монтаже покретних слика. М. Бабац.
	[3] Филмска монтажа - Карел Рејс - Гејвин Милер.
	[4] Гладок Рез - А. Димитриевиќ
	[5] Дигитални Филм - Миодраг Медигович.

I и II семестар	
Предметна програма	Задолжителна литература
ОСНОВИ НА ФИЛМСКА И ТВ МОНТАЖА 3 и 4	[1] Граматика филмског језика - Даниел Ериџон
	[2] Језик монтаже покретних слика. М. Бабац.
	[3] Филмска монтажа - Карел Рејс - Гејвин Милер.
	[4] Гладок Рез - А. Димитриевиќ
	[5] Техника на снимање на тон - Ренди Том.

VII и VIII семестар	
Предметна програма	Задолжителна литература
ОСНОВИ НА ФИЛМСКА И ТВ РЕЖИЈА 3 и 4	[1] Жежи Плажевски - Језик филма
	[2] Марсел Мартен - Филмски Језик
	[3] А. Николиќ - Основи филмске режије
	[4] Е. М. Голдовски - Синтакса и поетика филма
	[5] Д. Ериџон - Граматика филмског језика

VII и VIII семестар	
Предметна програма	Задолжителна литература
ОСНОВИ НА ФИЛМСКАТА, ТВ И РАДИО ИГРА 1 и 2	[1] ACTION! (Acting for film and Television), Robert Benedetti
	[2] Film and Television Acting, Jan Bernard
	[3] Acting for the camera, Tony Barr
	[4] Fric Barnou: "Handbook of Radio Production" - Little Company, Boston 1969
	[5] Владимир Петриќ: "Чаробни екран" - Народна књига, 1963

VII и VIII семестар	
Предметна програма	Задолжителна литература
ОСНОВИ НА ФИЛМСКО И ТВ СЦЕНАРИО 3 и 4	[1] Елијард, Т. Како да се напише и да се Продаде Филмско Сценарио.
	[2] Шион, Мишел. Написати сценарио. (БЕОГРАД: ИРО Научна книга / Институт за филм, 1989)
	[3] Херман Ј. Сценарио за филм и ТВ, Белград 1976
	[4] Филмски Сценарио у Теорији и Пракси 1,2 Београд, 1983
	[5] The Screenwriter's bible – A complete guide to writing, formatting, and selling your script - David Trotter – 2005

VII и VIII семестар	
Предметна програма	Задолжителна литература
ОСНОВИ НА ФИЛМСКО И ТВ СНИМАЊЕ 1 и 2	[1] Апостол Трпески: Филмска и ТВ камера 1 - основи на снимателската техника, Скопје
	[2] Апостол Трпески: Филмска и ТВ камера 2 - за светлото, осветлувањето и бојата, Скопје
	[3] Дејвид Чиџајр: Снимање со камера, Загреб
	[4] Даниел Ериџон: Граматика на филмскиот јазик, Белград
	[5] Марко Бабац: Језик монтаже покретних слика, Бгд. глава II, V, VI, VII, VIII, i IX
[5] Властимир Гаврик: Играни Филм - професионална занимања, Београд	

VII и VIII семестар	
Предметна програма	Задолжителна литература
ОСНОВИ НА ИНФОРМАТИКАТА 1 и 2	[1] Robert Grauer, Maryann Barber: Exploring Office 2003, Volume I – revised printing Prentice Hall, 2003

VII и VIII семестар	
Предметна програма	Задолжителна литература
ОСНОВИ НА ПРОДУКЦИЈАТА 3 и 4	[1] Дунѓеровиќ Александар, <i>Менаџмент у позоришту</i> , Музеј позоришне уметности Србије,

	Београд 1993
--	--------------

III и IV семестар	
Предметна програма	Задолжителна литература
ОСНОВИ НА СЦЕНСКИ ДВИЖЕЊА И ТАНЦИ 1 и 2	[1] И.Е. КОХ: Основни сценическово движења (руско издание),
	[2] Е. Конорова: Ритмика (руско издание)
	[3] Е. Василева: Танец (руско издание),
	[4] М. Магазиновиќ: Историја игре (српско издание),
	[5] Ј. Гротовски: Сиромашно позориште (српско издание),
	[6] Ен Денис: Артикулисано тело - Физичка обука глумца (српско издание)

III и IV семестар	
Предметна програма	Задолжителна литература
ОСНОВИ НА ТЕАТАРСКА РЕЖИЈА 1 и 2	[1] К. С. Станиславски, самоизградба на актерот, АЗ-БУКИ, Скопје, 2003
	[2] Hugo Klajn, OSNOVNI PROBLEMI REŽIJE, Univerzitet umetnosti u Beogradu, 1979
	[3] Don Taylor, DIRECTING PLAYS, A&C Black, London, 1996

VII и VIII семестар	
Предметна програма	Задолжителна литература
ПРИМЕНЕТА МУЗИКА 1 и 2	[1] The art of writing music od John Cacavas

VII и VIII семестар	
Предметна програма	Задолжителна литература
ПРИМЕНЕТА МУЗИКА 3 и 4	[1] Music, Thought and Feeling: Understanding the Psychology of Music od William Forde Thompson

VII и VIII семестар	
Предметна програма	Задолжителна литература
ПСИХОЛОГИЈА И ПСИХОПАТОЛОГИЈА 1 и 2	[1] Душан Кецмановиќ, Психијатрија, Медицинска књига, Београд-Загреб, 1989
	[2] Љубиша Новотни, Судска психијатрија, Студентски збор, Скопје, 1998
	[3] Георги Чадловски, Криминологија и психијатрија, Софија-Богданци, Скопје 2006

III и IV семестар	
Предметна програма	Задолжителна литература
СЦЕНОГРАФИЈА 1 и 2	[1] Љупчо Јованов – Архитектура на сценскиот простор

	[2] Питер Брук – Празен простор
	[3] Гиедон, С-Простор, време ,архитектура
	[4] Хауард,II-Што е сценографија?
	[5] Хибнер,3-Крег,вчера и денес
	[6] Јунг-Човекот и неговите симболи

I, III и V семестар	
Предметна програма	Задолжителна литература
СЦЕНСКИ ДВИЖЕЊА И ТАНЦИ 1, 3 и 5	[1] И.Е. КОХ: Основни сценическово движења (руско издание),
	[2] Е. Конорова: Ритмика (руско издание)
	[3] Е. Васиљева: Танец (руско издание),
	[4] М. Магазиновиќ: Историја игре (српско издание),
	[5] Ј. Гротовски: Сиромашно позориште (српско издание),
	[6] Ен Денис: Артикулисано тело - Физичка обука глумца (српско издание)
	[7] Гордон Р.Веинрајт : Говор тела

I и II семестар	
Предметна програма	Задолжителна литература
СЦЕНСКИ ГОВОР СО ТЕХНИКА НА ГЛАС 1 и 2	[1] Дрваров, Дине, Културата на говорот, 1995, ФДУ Скопје
	[2] Дрваров Дине, Уметноста на говорот 2000, Ун. Св. Кир. и Метод./ ФДУ Скопје
	[3] “Силата на сценската гласност- Мегаронот на гласовните таинства“, Тихомир Стојановски, Лицеум & ФДУ 2000
	[4] “Патека на светиот збор“ Тихомир Стојановски, Лицеум, 2004
	[5] “СкрШеното копје на псевдонимот“ Тихомир Стојановски, Лицеум 2002
	[6] “Театарот како елитна и масовна култура“ Тихомир Стојановски , Лицеум 2009

III и IV семестар	
Предметна програма	Задолжителна литература
СЦЕНСКИ ГОВОР СО ТЕХНИКА НА ГЛАС 3 и 4	[1] Дрваров, Дине, Културата на говорот, 1995, ФДУ Скопје
	[2] Дрваров Дине, Уметноста на говорот 2000, Ун. Св. Кир. и Метод./ ФДУ Скопје
	[3] Станиславски, К, С Систем, Партиз. книга1982 Љубљана или Систем, Белград, 1945

V и VI семестар

Предметна програма	Задолжителна литература
СЦЕНСКИ ГОВОР СО ТЕХНИКА НА ГЛАС 5 и 6	[1] Дрваров, Дине, Културата на говорот, 1995, ФДУ Скопје
	[2] Дрваров Дине, Уметноста на говорот 2000, Ун. Св. Кир. и Метод./ ФДУ Скопје
	[3] Станиславски, К, С Систем, Партиз. книга 1982 Љубљана или Систем, Белград, 1945
	[4] Квинтилијан М. Ф.: Образовање говорника. Сарајево 1967.